

Művészet történelem - Art History

Irta: Dr. BIRÓ BÉLA (Ph. D)

a calif. Long Beach State College művészet-történelmi tanára

A művészet-történelem olyan ritka tudomány Amerikában, hogy a legtöbb amerikai egyetem és collégium szinte lámpással keres művészet-történelmi tanárokat.

Dr. Biró Bélát az 1956-os magyar szabadságharc vihara sodorta Amerikába. És annak ellenére, hogy az angol nyelvet még alig beszélte, hamarosan a Long Beach State College művészet-történelmi tanára lett. Igaz, Dr. Biró Béla, hiányos nyelvismereteire hívatkozva huzódott az állás elfoglalásától, de a Dékán, aki meggyőződött nagy művészettudományi felkészültségéről, rábeszélte őt az állás elfoglalására, azzal biztatva őt, hogy a nyelvet hamarosan megtanulja. Így is lett: Dr. Biró Béla egyike lett a legjobb előadó tanároknak.

A művészettudományt az elvont tudományok közé sorozták mindenütt. Amerikában pedig leginkább. Éppen azért a művészettörténelmi osztályok rendszerint igen gyéren látogattak. De a Long Beach State Collegiumban, ahol 14.000 ~~tanuló~~ tanuló van, mégis Dr. Biró Béla "elvont" osztálya lett a legsufoltabb! Ez döntően bizonyítja, hogy a hallgató-ság nem tudta magát kivonni előadásának lenyűgöző hatása alól.

Sikereire azzal tette fel a koronát, hogy ő: az 1956-os magyar szabadságharc menekültje, nagyértékű művészettörténelmi könyvet írt Amerika számára, melyet a tanárok tanítására, a tanulók pedig tanulásra használhatnak. Ez a könyv, melynek hivatalos címe: "Handbook of Art History" hivatalos tankönyv lett a Long Beach State Collegeben és még egy csomó más Collegeben is.

A sok ezernyi adattal teletszufolt könyvet Dr. Biró leánya: Annamária Nagy, — Nagy Huba magyar menekült mérnök felesége — fordította le, tökéletes angol irodalmi tudással angol nyelvre, annak ellenére, hogy ő is 56-os menekült! És annak ellenére, hogy Annamária Nagy nem is angol, hanem francia-német nyelvszakos tanuló, aki a német-francia nyelvből ennek a szemeszternek a végén kapja meg diplomáját. Azonkívül mint "honor" student, kitűnő előmenetelért kitüntetéskapott a Long Beach State College elnökétől. Ilyen kitüntetésben 14.000 tanuló közül csak 130-an részesültek. Ugy látszik a leánya nem esett messze apjától, a neves magyar professzortól.

Ki kell emelnünk azt is, hogy ez az első amerikai művészettörténelmi kézikönyv Amerikában, melyben az egyetemes művészet keretében szó van a magyar művészetről is.

1963

A 108. lapon van p. o. megemlítve a román és góth stílusban, 1260-ban épült JÁKI TEMPLOM, mely a régi magyar művészeti kincseknek féltett reuke. Emlékezetünk szerint ennek a templomnak a gerendázatában találták meg bevésve az ősmagyar rovás írásnak egy vallásos mondatát is.

A 230. lapon Fadrusz János híres alkotása: a kolozsvári híres lovas Mátyás szobor látható.

A 242. oldalon látható MUNKÁCSI MIHÁLY világhírű "SIRALOMHÁZBAN" című festményének illusztrációja. Az eredeti kép a philadelphiai ART MUZEUMNAK a tulajdona.

A 91-92. lapon olvasható a magyar művészet általános jelentősége.

A 80. lapon a római Via Appián lévő ősi vízvezeték maradványai előtt Dr. Bíró Béla látható.

Vége tehát van egy amerikai angolnyelvű művészet-történeti könyv is, amelyben magyar vonatkozásokkal is találkozunk. Magyar szempontból már ez is elévülhetetlen érdem.

Ami a művészetét általánosságban illeti, azt úgy foghatjuk fel, hogy az az emberi léleknek természetes kivirágzása, amit kétségtelenül bizonyít a barlanglakó ősök művészi hajlama is, akik közül a művészlelkűek remek állatrajzokat véstek a barlangok sziklafalába, sőt néhány ilyen bevésés a szikla falába ki is van festve...

Mindent összevéve szívből gratulálunk Dr. Bíró Béla hatalmas irodalmi alkotásához és szívből kívánunk ehhez illő anyagi és erkölcsi sikert is.

(Sz. L.)

8291